Α' ἔτος 24 Δεκεμβρίου 1896 Ἀριθ. 5

ΠΑΙΔΕΙΑ

ΠΕΡΙΟΔΙΚΟΝ ΠΑΙΔΑΓΩΓΙΚΟΝ ΤΡΙΣ ΤΟΥ ΜΗΝΟΣ ΕΚΔΙΔΟΜΕΝΟΝ
ΤΗΣ ΔΗΜΟΤΙΚΗΣ ΠΑΙΔΕΥΣΕΩΣ
ΚΑΤΑ ΤΑΣ ΝΕΩΤΕΡΑΣ ΠΡΟΟΔΟΥΣ ΤΗΣ ΠΑΙΔΑΓΩΓΙΚΗΣ
ΚΑΙ ΤΑΣ ΑΝΑΓΚΑΣ ΤΗΣ ΠΡΑΚΤΙΚΗΣ ΜΟΡΦΩΣΕΩΣ
ΧΑΡΙΝ ΤΩΝ ΔΙΔΑΣΚΑΛΩΝ, ΤΩΝ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΣΣΩΝ ΚΑΙ ΤΩΝ ΓΟΝΕΩΝ
ΤΗι ΣΥΜΠΡΑΞΕΙ ΠΟΛΛΩΝ ΠΑΙΔΑΓΩΓΩΝ ΚΑΙ ΛΟΓΙΩΝ

ΣΥΝΔΡΟΜΗ ΕΤΗΣΙΑ
ΠΡΟΠΛΗΡΩΤΕΑ
Ἐσωτερικοῦ . . . . . δρ. 6
Ἐξωτερικοῦ . . . φρ. χρ. 7

ΔΙΕΥΘΥΝΤΗΣ
ΙΩΑΝΝΗΣ Β. ΙΩΑΝΝΙΔΗΣ
Πᾶσα αἴτησις καὶ συνδρομὴ ἀποστέλλεται πρὸς τὴν Διεύθυνσιν.

Τιμὴ ἑκάστου φύλλου λεπ. 20.

ΓΡΑΦΕΙΑ "ΠΑΙΔΕΙΑΣ,,
ΕΝ ΑΘΗΝΑΙΣ
40—Ὁδὸς Σταδίου—40

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ.—Α'. Γενικὸν μέρος. α') Ἐνίσχυσις τῆς δημοτικῆς ἐκπαιδεύσεως.—Οἱ Ἄγγλοι WILLIAMD καὶ STEAD.—Ἐπαγγελματικαὶ σχολαί.—Τὸ ἐν Βελγίῳ διδασκαλικὸν συνέδριον—β') Θέμα παιδαγωγικόν.—Β') Διδακτική.—α') Ὠδική. Ἡ ἀξία τῆς μουσικῆς παρὰ τοῖς ἀρχαίοις Ἕλλησι καὶ παρὰ τοῖς σημερινοῖς Γερμανοῖς.--Πῶς μορφοῦνται οἱ Γερμ. ἐν τοῖς διδασκαλείοις καὶ πῶς διδάσκουσι τὸ μάθημα κατὰ HORBLIN.-β') Ἠθικὴ διδασκαλία (Καθήκοντα τέκνων πρὸς τοὺς γονεῖς).- Ἀποσπάσματα.--γ') Γλωσσικαὶ ἀσκήσεις.--δ') Ἀριθμητικαὶ ἀσκήσεις.--ε') Οἰκιακὴ οἰκονομία.--Γ') Ποικίλα· Παιδαγωγικὴ ἐπιθεώρησις Ἑλβετίας, Γερμανίας, Γαλλίας καὶ Ἀγγλίας κλ.—Ἡ τοῦ Ἐπιθ. κ. Κουβελᾶ ἐπιστολή.—Βιβλιογραφία.—Ἀλληλογραφία.

ΓΕΝΙΚΟΝ ΜΕΡΟΣ

Α'

ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΑ ΜΕΤΑΡΡΥΘΜΙΣΕΙΣ ΚΑΙ ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΙΚΑΙ ΣΧΟΛΑΙ

Πρέπει νὰ ἐνισχυθῇ ἡ δημοτικὴ παίδευσις.—Οἱ Ἄγγλοι Villiamd-Stead.— **Τὸ ἐν Βελγίῳ συνέδριον.—Τροποποίησις τῶν Βελγικῶν προγραμμάτων.**

Τῇ ἀληθείᾳ πολὺ ἀστεῖοί τινες φαίνονται ἡμῖν, οἵτινες τόσον ἐπιμένουσιν εἰς τὴν ἵδρυσιν τῶν ἐπαγγελματικῶν σχολείων, τὶς οἶδεν ἐκ ποίων ὁρμώμενοι λόγων. Οἱ κύριοι οὗτοι, ἐὰν βαθύτερον μελετήσωσι τὰ καθ' ἡμᾶς σχολεῖα καὶ τῶν ξένων, θὰ πεισθῶσι μεθ' ἡμῶν, ὅτι πρὸ παντὸς ἔχομεν ἀνάγκην δημοτικῶν σχολείων καλῶν, τοιούτων, οἷα ἐμορφώθησαν πανταχοῦ σήμερον· ἐπαναλαμβάνομεν λέγοντες μετὰ πεποιθήσεως, ὅτι ἀνάγκη ἡ δημοτικὴ παίδευσις νὰ ἐνισχυθῇ· ἀνάγκη ὅπως ὁ παῖς ἀναχωρῶν ἐκ τοῦ δημοτικοῦ σχολείου ἀποκομίζῃ ἀκριβῆ, σαφῆ καὶ ὡρισμένα πράγματα, ἠθικοποιῆται δὲ πρὸ παντὸς ἐν αὐτῷ. Πῶς τοῦτο θὰ κατορθωθῇ, δεικνύομεν καὶ θὰ τὸ δείξωμεν ἐν τοῖς καθέκαστα.

Πόσην δὲ προσοχὴν δίδουσι καὶ μετὰ ποίου ἐνδιαφέροντος φροντίζουσι τὰ πεπολιτισμένα κράτη περὶ τῆς δημοτικῆς πρῶτον ἐκπαιδεύτεως δεικνύουσι τὰ ἑξῆς·

Ἐν Ἀγγλίᾳ πρὸ πέντε περίπου μηνῶν ὑπὸ τοῦ Ἄγγλου Sr Williams ἐξεδόθη ἔργον ὑψίστης σπουδαιότητος, ἐπιγραφόμενον Made in Germany (τὰ ἐν Γερμανίᾳ πεπραγμένα), ὅπερ οὐκ ὀλίγον ἐτάραξε τοὺς ἀγγλικοὺς κύκλους. Δι' αὐτοῦ βοῶν καὶ ὀδυρόμενος ὁ Sr Williams ἐφιστᾷ τὴν προσοχὴν τῆς Ἀγγλίας ἐπὶ τῆς βιομηχανίας, ἧς ἡ ὕπαρξις ἐκ θεμελίων σαλεύεται ἐκ τῶν ἀνταγωνιστῶν αὐτῶν Γερμανῶν.

Τότε ὁ Sr Stead δημοσιεύσας εἰς τὴν Review of Reviews πολύκροτον ἄρθρον, δι' οὗ καθησυχάζων τοὺς ἄγγλους, γράφει·

«Εἶνε ἀληθὲς ὅτι τὰ συμφέροντα ἡμῶν ἐκ μέρους τῶν ἀνταγωνιστῶν ξένων μεγάλως διὰ τὸ μέλλον διακυβεύονται· πλὴν δὲν πρέπει καὶ πολὺ νὰ θορυβώμεθα· ἡ νίκη τοῦ μέλλοντος ἔγκειται μόνον ἐν τοῖς δημοτικοῖς σχολείοις. Ὅτι ὁσημέραι βλέπομεν ἐκπίπτουσαν τὴν τάξιν

τὴν γεωργικὴν πρὸ πάντων, τοῦτο εἶνε ἀλήθεια ἀναντίρρητος· ἀλλὰ λαμβάνοντες ὡς παράδειγμα τὴν Δανίαν, ἃς προσπαθήσωμεν καὶ ἡμεῖς νὰ ἐνισχύσωμεν τὴν δημοτικὴν παίδευσιν παρέχοντες εἰς τοὺς παῖδας ἡμῶν γνώσεις ἀσφαλεῖς, βεβαίας καὶ πρακτικάς· διὰ μόνου τούτου τοῦ τρόπου δυνάμεθα νὰ λύσωμεν τὸ οἰκονομικὸν ζήτημα. Οἱ ὅροι, ὑφ' οὓς λειτουργοῦσι σήμερον τὰ δημοτικὰ ἀγροτικὰ σχολεῖα, προξενοῦσιν αἶσχος διὰ τὸν ἀγγλικὸν λαόν. Οἱ παῖδες ἡμῶν ἀποφοιτῶσι κατὰ τὸ ἑνδέκατον ἢ δωδέκατον ἔτος τῆς ἡλικίας ἐκ τοῦ σχολείου· τὰ σχολεῖα ἡμῶν αὐτὰ καθ' ἑαυτὰ εἰς ἃ ἐφοίτησαν (School Boards) εἶνε ἀνεπαρκῆ· ἐγκαταλείποντες δὲ τὸ σχολεῖον, οὐδέποτε σχεδὸν ἀνοίγουσι βιβλίον· τούτου ἕνεκα φθάνοντες εἰς τὴν ἀνδρικὴν ἡλικίαν δὲν δύνανται μήτε νὰ ἀναγινώσκωσιν εὐχερῶς, μήτε νὰ γράφωσιν. Ἀνάγκη λοιπὸν νὰ ἐνισχύσωμεν τὴν δημοτικὴν ἡμῶν παίδευσιν καὶ εἰς τὴν ἀγροτικὴν τάξιν τὰ δημοτικὰ ὑμῶν σχολεῖα θὰ χρησιμεύσωσιν ὡς βάσις διὰ τὰ μετὰ ταῦτα ἐπαγγελματικὰ τῶν ὁποίων ἔχομεν ἀνάγκην κατεπείγουσαν.

Τὸ περίεργον εἶνε ὅτι καὶ αὐτὸ τὸ Βέλγιον, ὅπερ ὁ Sr Stead φέρει ὡς παράδειγμα καὶ αὐτὸ δὲν κοιμᾶται νήδυμον καὶ δὲν θεωρεῖ καὶ αὐτὸ τὰ τῆς δημοτικῆς παιδεύσεως ῥόδινα. Ὑπὸ τὴν προεδρείαν τοῦ κ. Van den Dungen τοῦ κατέχοντος τὴν θέσιν ταύτην τοῦ συλλόγου τῶν γραμμάτων καὶ τῶν ἐπιστημῶν ἐπὶ εἴκοσι καὶ ἑπτὰ τὸ ὅλον ἔτη τῇ 6 μέχρι τῆς 9 τοῦ παρελθόντος Σεπτεμβρίου (ν.ἑ.) συνεδριάσας ὁ σύλλογος μεταξὺ τῶν πολλῶν συζητηθέντων ὑπέβαλε καὶ τὴν ἑξῆς ἐρώτησιν.

— Τὸ ἤδη ὑφιστάμενον ἐν ἐνεργείᾳ πρόγραμμα τῆς στοιχειώδους παιδεύσεως, πρέπει νὰ τροποποιηθῇ τοιουτοτρόπως, ὥστε νὰ ἀναπτύσσωνται οἱ κλάδοι, οἵτινες ἰδίᾳ θεωροῦνται ὠφέλιμοι εἰς τὰς ἐργατικὰς τάξεις, ἢ νὰ τηρηθῇ ἡ ἀκεραιότης τοῦ προγράμματος συμπληρουμένου διά τινος παραρτηματικῆς διδασκαλίας ἐπαγγελματικῆς;

Ἐπὶ τῆς σκέψεως ταύτης ἀπεφασίσθησαν τὰ ἑξῆς:

— Νὰ τροποποιηθῇ καὶ νὰ ἁπλοποιηθῇ τὸ πρόγραμμα τῆς δημοτικῆς παιδεύσεως οὕτως, ὥστε καλῶς νὰ κατέχωσι τὰ ἐν αὐτῷ οἱ μαθηταί· νὰ συμπληρωθῇ δὲ διὰ διδασκαλίας ἐπαγγελματικῆς ἑπομένης, ἣν θὰ ἀρχίζῃ ἀπὸ τοῦ ἑνδεκάτου ἔτους ὁ μαθητὴς μέχρι τοῦ δεκάτου ἕκτου διὰ νὰ δύναται νὰ ἐξοικειωθῇ διὰ τὸ μέλλον ἐπάγγελμά του. Διὰ τὴν ἐπιθεώρησιν δὲ τοῦ προγράμματος νὰ ληφθῶσιν ὑπ' ὄψει τὰ ἑξῆς:

1.) Ἓν καὶ τὸ αὐτὸ ἀναλυτικὸν πρόγραμμα δὲν πρέπει νὰ ἐφαρμοσθῇ δι' ὅλα τὰ σχολεῖα· τὸ πρόγραμμα πρέπει νὰ εἶνε τύπος τις πρὸς ὃν ἑκάστη σχολὴ θὰ ἀποβλέπῃ· καὶ ὅτι τοῦτο θὰ ἔχῃ ὑπ' ὄψει τὰς τοπικὰς ἀνάγκας. (Ἀκούετε κύριοι.)

2.) Τὸ πρόγραμμα ὀφείλει νὰ ἀνταποκρίνηται εἰς τὰς ἀνάγκας πάσης ἀνεξαιρέτως τάξεως χωρὶς νὰ εὐνοῇ μίαν τάξιν καὶ νὰ ἀδικῇ ἄλλην. Τοιοῦτον δὲ δύναται νὰ γίνῃ λαμβάνον ὡς βάσιν τοῦ δημοτικοῦ σχολείου,

α') Τὴν πρώτην ἠθικὴν καὶ πνευματικὴν ἀνάπτυξιν.

β') Τὰς γνώσεις, αἵτινες εἶνε ἀπαραίτητοι διὰ τὸν βίον καὶ αἵτινες θὰ χρησιμεύσωσιν ὡς κλεὶς πάσης περαιτέρω ἀνωτέρας μορφώσεως.

3.) Ὅπως οἱ διάφοροι κλάδοι φθάσωσιν εἰς τὸ τοιοῦτον τέρμα θὰ κατέχωσιν ἐν τῷ προγράμματι θέσιν α') σύμφωνον πρὸς τὴν μορφωτικήν των ἀξίαν ἣν ἔχωσι καὶ β') τῆς ὠφελιμότητος τῆς ἐν τῷ βίῳ.

Πάντα τὰ πεπολιτισμένα κράτη ἐφρόντισαν καὶ φροντίζουσιν ὡς βλέπετε πρῶτον περὶ τῆς δημοτικῆς παιδεύσεως. Τὰ σχολεῖα τὰ δημοτικὰ τῶν Ἄγγλων (School Board), περὶ ὧν θὰ πραγματευθῶμεν προσεχῶς καίτοι ἀσυγκρίτως καλλίτερα τῶν ἰδικῶν μας εἶνε καὶ πρακτικώτερα καὶ ὅμως φωνάζουσιν οἱ Ἄγγλοι. Ἡμεῖς καὶ πάλιν ἐπαναλαμβάνομεν ὅτι ὁ κηδόμενος ὑπὲρ τῆς σωτηρίας τοῦ ἔθνους, ὀφείλει τῶν δημοτικῶν σχολείων ν' ἀντιληφθῇ καὶ οὐχὶ νὰ θέλῃ μάλιστα νὰ καταργῇ καὶ νόμους, οἵτινες λίαν λυσιτελεῖς ὑπῆρξαν εἰς τόσα ἄλλα ἔθνη. Ἡ «Παιδεία» τὸν κ. Πρωθυπουργὸν συγχαίρει διότι θερμῶς ὑπεστήριξε τὸν νόμον. Περὶ τούτου θὰ ἐπανέλθωμεν *

* Βλέπε καὶ ποικίλα.

Β'.
ΠΑΙΔΑΓΩΓΙΚΟΝ ΘΕΜΑ

Θεωρεῖτε ἀπαραιτήτους τὰς ποινὰς διὰ τὸ δημοτικὸν σχολεῖον; — Τί ἐπιδιώκετε διὰ τῶν τιμωριῶν; — Ὑπὸ ποίους ὅρους ἐκτελούμεναι αὗται δύνανται νὰ ὠφελήσωσι καὶ νὰ φέρωσιν ἠθικὸν χαρακτῆρα; — Πότε οἱ λόγοι τοῦ διδασκάλου δὲν ἔχουσι κῦρος παρὰ τῶν μαθητῶν; — Πότε δὲ οὗτος καθίσταται παρ' αὐτοῖς σεβαστός; — Ποίας τῶν ποινῶν ὑπολαμβάνετε καταλλήλους διά τι παιδαγωγικὸν σχολεῖον.

Σημ. Ἐλάβομεν τρεῖς μέχρι τοῦδε ἐκθέσεις· ἀνεβάλομεν δὲ καὶ εἰς τὸ φύλλον τοῦτο τὴν ἀνάπτυξιν τοῦ α' ζητήματος ἐπὶ τῇ ἐλπίδι ὅτι θὰ ἀποσταλῶσιν ἡμῖν καὶ ἕτεραι ἐκθέσεις· μεγαλειτέραν εἰς τοῦτο προθυμίαν ἀναμένομεν.

Β'.
ΔΙΔΑΚΤΙΚΗ

Α'.
Ω Δ Ι Κ Η

Ἐκδίδων ὁ ἀξιόλογος ἡμῶν καθηγητὴς κ. Μιστριώτης τὸν Λάχητα τοῦ Πλάτωνος εἰς τὰ προλεγόμενα αὐτοῦ γράφει τὰ ἑξῆς·

«Οἱ τὸ εὐπαγὲς καὶ τὸ κάλλος τοῦ σώματος τῶν ἀρχαίων Ἑλλήνων θαυμάζοντες, οἱ τὸ ἱλαρὸν καὶ θυμηδὲς τοῦ ἤθους ἐπαινοῦντες καὶ τὸ ἐναρμόνιον τῆς ψυχῆς τιμῶντες, λέγουσι μὲν καὶ πολλὰ ἄλλα διαιτήματα πρὸς τὰς εἰρημένας ἀρετάς, πάντες δ' ὁμολογοῦσιν ὅτι ἡ *γυμναστικὴ* καὶ ἡ *μουσικὴ* ἦσαν τὰ ἄριστα τῶν παιδευμάτων, ἅπερ ἐδημιούργησαν καὶ διέπλασαν τὸ εἶδος καὶ τὸ ἦθος ἐκείνων. Αἱ δύο αὗται τέχναι, ἡ μὲν ἐπὶ τοῦ σώματος, ἡ δὲ ἐπὶ τῆς ψυχῆς, παρήγαγον τὰ προπλάσματα τοῦ Φειδίου καὶ τὰ πρότυπα τῶν τραγῳδιῶν τοῦ Σοφοκλέους.

Κατὰ τὸν Πολύβιον IV 21 οἱ τῶν Ἀρκάδων νομοθέται θέλοντες νὰ μαλάξωσι καὶ κεράνωσι τὸ σκληρὸν καὶ αὔθαδες τῆς φύσεως διὰ νόμον ἐπέβαλον τὴν μουσικήν, ἧς ἀποσχόντες οἱ Κυναιθεῖς *ἀπεθηριώθησαν*».

Οἵαν δύναμιν ἐξασκεῖ ἐπὶ τοῦ ὅλου ἀνθρώπου ἡ Μουσικὴ ἐξ ὅλων τῶν νεωτέρων οἱ Γερμανοὶ τοῦτο κατενόησαν καλλίτερον παντὸς ἄλλου· ἡμεῖς πρὸ πάσης ἄλλης εἰσαγωγῆς καὶ ὁδηγίας κατὰ τὸ μάθημα τοῦτο μεταφράζομεν ἔκθεσιν, ἣν ἀποστέλλει εἰς περιοδικὰ παιδαγωγικὰ ὁ εἰς τὴν Μαγχάιν τῆς Γερμανίας διαμένων διδάσκαλ. Horblin ἔχουσαν οὕτω:

Τὸ μικρὸν δωμάτιον, ὅπερ κατοικῶ ἐν τῇ χαμηλῇ πόλει Μαγχάϊν, παρὰ τὰς ὄχθας τοῦ Νέκαρ, εἶνε πολὺ πλησίον δημοτικοῦ τινος σχολείου. Ἡ γειτνίασις αὕτη τῇ ἀληθείᾳ μοὶ παρέχει κατὰ τὴν ὡραίαν ὥραν τοῦ ἔτους εὐχαρίστησίν τινα πάντοτε ἀνανεωμένην. Ὅπως ἀναπνεύσω τὴν δροσερὰν πρωινὴν αὔραν, ἀνοίγω καθ' ἑκάστην πρωίαν τὰς θυρίδας μου. Ἐκ τοῦ δωματίου μου δύναμαι νὰ παρακολουθῶ τὰς διαφόρους ἀσκήσεις τῶν μικρῶν γερμανοπαίδων, πολλάκις δὲ ἀτημέλητος ἵσταμαι, ὅπως ἀκούσω τὴν *Ὠδικήν*. Ἡ ἀκρόασις αὕτη μοὶ προξενεῖ καὶ τέρψιν καὶ θαυμασμόν. Ἐρωτῶ δὲ πάντοτε κατ' ἐμαυτόν, πῶς κατορθώνουσιν οἱ διδάσκαλοι, ὥστε παιδάκια τόσον μικρὰ νὰ ψάλλωσι μὲ τόσην ἁρμονίαν, ὥστε νὰ ἐκπλήσσηταί τις; ἔτι δὲ περισσότερον, διότι τὸ πρᾶγμα εἶνε γενικόν· ἀνεξαιρέτως εἰς πάντα τὰ σχολεῖα θὰ εὕρῃ τις καὶ παρὰ τοῖς μικροῖς καὶ μεγάλοις τὴν αὐτὴν ὁμοιότητα εἰς τὸ ᾄδειν, τὴν αὐτὴν ἀκρίβειαν.

Ἡ μουσικὴ μόρφωσις τῶν διδασκάλων. — Ὅλοι ἐν γένει οἱ ἐνταῦθα διδάσκαλοι θεραπεύουσι τὴν μουσικὴν καὶ τὸ ᾆσμα, καὶ πολλοὶ μάλιστα μέχρι μανίας· ἄριστα εἰς τοῦτο ἐξῆλθον κατηρτισμένοι ἰδίᾳ καὶ ἐκ τῶν διδασκαλείων των. Ἐν τοῖς καθιδρύμασι τούτοις ἡ διδασκαλία τῆς ᾠδικῆς καὶ τοῦ ᾄσματος κατ' ἐξοχὴν θεραπεύεται. Ἐκτὸς τῆς φωνητικῆς μουσικῆς περιλαμβάνεται ἡ βαθεῖα σπουδὴ *τοῦ κλειδοκυμβάλου, τοῦ ὀργάνου, τοῦ ἁρμονίου καὶ τοῦ τετραχόρδου.* Οἱ διδάσκαλοι τῆς Ludwigshafen ἀπετέλεσαν φιλαρμονικὴν ἑταιρίαν (Lehrergesangverein), ἥτις περιλαμβάνουσα 130 ἐν ἐνεργείᾳ μέλη, κατέχει ἀναντιρρήτως τὴν πρώτην θέσιν μεταξὺ τῶν φιλαρμονικῶν χορικῶν ὁμίλων τῶν δύο πόλεων. Ὁ ὅμιλος οὗτος λαμβάνει μέρος καὶ εἰς ἰδιαιτέρας *μουσικὰς συναυλίας, οἰκογενειακὰς ἑσπερίδας, σχολικὰς ἑορτὰς* κλ. (Ἀκούσατε οἱ ἐννοοῦντες τὸν διδάσκαλον ἄνθρωπον τῆς ἕδρας μόνον). Οἱ πλεῖστοι ἐκ τῶν διδασκάλων φέρουσι μεθ' ἑαυτῶν τὰ ὄργανά των. Ἀκούσας τυχαίως τινὰς ἐξ αὐτῶν παίζοντας κλειδοκύμβαλον, τετράχορδον καὶ βάρβιτον (violoncelle) ἐπὶ ἑπτὰ ἔμεινα διὰ τὴν θαυμαστὴν μελῳδίαν, ἣν ἀπετέλουν. Ἵνα δὲ διὰ βραχέων εἴπω, λατρεύουσι κυριολεκτικῶς τὸ ᾆσμα καὶ τὴν μουσικὴν καὶ δι' αὐτὸ κατ' ἀκολουθίαν διδάσκουσι καὶ ἀποτελεσματικῶς τὸ μάθημα, διότι κατά τι ἀξίωμα παιδαγωγικόν, πᾶν ὅτι πράττει τις καλῶς καὶ μὲ εὐχαρίστησιν, τοῦτο καὶ διδάσκει ἐκουσίως καὶ καρποφόρως.

Ἀλλὰ ἡ τόση ἐπίδοσις τῶν γερμανοπαίδων εἰς τὸ musizieren und singen παίζειν ὄργανον καὶ τραγῳδεῖν καὶ ἐκ πολλῶν ἄλλων περιστάσεων αὐξάνει. Εἰς πάντα τὰ μεγάλα κέντρα ἀκούει τις κλειδοκύμβαλον· εἰς ἕκαστον ζυθοπωλεῖον εὑρίσκει τις πλήρη ὀρχήστραν· εἰς δὲ τὸ ὕπαιθρον ἀπείρους μουσικὰς συναυλίας· ἡ ἀτμόσφαιρα πᾶσα πληροῦται ἐκ τῶν ἁρμονικῶν ᾀσμάτων τοῦ ἱππικοῦ, τοῦ πεζικοῦ, μηδὲ αὐτῶν τῶν ἁπλῶν στρατιωτῶν ἐξαιρουμένων, οἵτινες ἐπιστρέφοντες ἐκ τῶν γυμνασίων, ρυθμίζουσι τὸ ἐπὶ τῶν λιθοστρώτων βῆμα αὐτῶν μὲ τὸ ᾆσμα «Lieder». Ἀλλ' ἡ κυρίως αἰτία τῆς τόσης κλίσεως καὶ ὑπεροχῆς ἐν τῷ μαθήματι τῆς ᾠδικῆς τῶν γερμανοπαίδων, εἶνε ἡ σπουδαιότης, ἥτις δίδεται ὑπὸ τοῦ ἀνωτέρου συμβουλίου τῆς δημοτικῆς παιδεύσεως εἰς τὸ μάθημα τοῦτο κατὰ τὰ δημοτικὰ σχολεῖα. Φρονοῦσιν ὅτι τὸ ᾆσμα μεγάλως ἐπενεργεῖ ἐπὶ τοῦ βίου τοῦ ἀνθρώπου· ἀλλὰ τὴν ἐπενέργειαν ταύτην δύναται νὰ ὑποθάλῃ καὶ θεραπεύσῃ μόνον τὸ δημοτικὸν σχολεῖον κατὰ τὴν τρυφερὰν ἡλικίαν, καθ' ἣν στιγμὴν ἡ καρδία εἶνε τόσον εὐαίσθητος.

Ἡ πεῖρα ἀληθῶς διδάσκει ὅτι οὐδὲν εὐχαριστότερον τοῦ ᾄσματος διὰ τοὺς μικροὺς παῖδας, ὅταν τοῦτο ἀποτελῇ μικρὰν μελῳδίαν, ἁπλῆν καὶ εὔκολον. Διὰ τοιούτων ᾀσμάτων τὸ σχολεῖον καθίσταται τύπος τέρψεως διὰ τοὺς παῖδας, ἀναπτύσσεται δὲ οὐκ ὀλίγον τὸ θυμικὸν τοῦ παιδός, διότι τὸ κείμενον τῶν πλείστων τῶν ᾀσμάτων τούτων περιέχει γνωμικὰ καὶ ἀξιώματα ὠφελιμώτατα, ἅτινα βαθύτατα ἐγχαράσσονται ἐν τῇ συνειδήσει τοῦ παιδός· δι' αὐτῶν ἄλλως ἐνισχύονται καὶ εἰς τὴν ἐργασίαν, λησμονοῦσι δὲ τὸν ἐκ τῆς σπουδῆς κόπον.

Ὁ Βίσμαρκ εἴς τινα τελευταῖον λόγον του ὑπέμνησεν ὅτι τὰ γερμανικὰ ᾄσματα (deutschen lieder)

ὑπῆρξαν ὁ πρῶτος σύνδεσμος τῶν διαφόρων γερμανικῶν φυλῶν, ἅτινα παριστῶσι τὸν χαρακτῆρα, τὴν ποίησιν τοῦ γερμανικοῦ λαοῦ καὶ τὰ ὁποῖα κατὰ τὰς ὥρας τῆς μάχης συνήνωσαν καὶ ἐστήριξαν τοὺς στρατιώτας εἰς ξένον ἔδαφος.

Ἀλλ' ἂς προσπαθήσωμεν ἤδη νὰ δώσωμεν ἰδέαν τινὰ τῆς μεθόδου, ἣν κατὰ τὴν διδασκαλίαν τοῦ μαθήματος ἐν ταῖς διαφόροις τάξεσι μεταχειρίζονται οἱ διδάσκαλοι.

Δύο ὥρας καθ' ἑβδομάδα καθιεροῦσιν εἰς ἑκάστην τάξιν διὰ τὴν διδασκαλίαν τῆς ᾠδικῆς καὶ εἰς τὰς κατωτάτας ὡσαύτως τάξεις, ἔνθα δὲν διδάσκουσιν οὔτε ἱστορίαν, οὔτε γεωγραφίαν· προσέτι δὲ κατὰ τὴν διδασκαλίαν τοῦ θρησκευτικοῦ μαθήματος ἡμίσειαν σχεδὸν ὥραν πάντοτε, ψάλλοντες ὕμνους καὶ θρησκευτικὰ τροπάρια, δι' ὧν ἐνισχύουσι τὸ θρησκευτικὸν τῶν μικρῶν παίδων συναίσθημα.

Κατὰ τὰς τάξεις ταύτας τὰς μικροτέρας ὁ διδάσκαλος, ἢ ἡ διδασκάλισσα περιορίζεται εἰς τὸ νὰ ἀφαιρέσῃ ἀπὸ τὸν μικρὸν κακάς τινας ἕξεις, αἵτινες οὐκ ὀλίγον δύνανται νὰ δυσχεράνωσι τὸ ὅλον ἔργον του. Πρὸ παντὸς προσέχουσι τὸν νοῦν πάντοτε, ἵνα ὁ μαθητὴς κρατεῖ στάσιν ἄμεμπτον, τὸν κορμόν του λίαν εὐθύν, τὸ στῆθος ἐντελῶς πρὸς τὰ ἔξω καὶ ἐλεύθερον, τὸ στόμα πρεπόντως ἀνοικτόν· ἀπαιτοῦσι δέ, ἵνα οἱ φθόγγοι ψάλλωνται καθαρά, πλήσεις καὶ ἔναρθροι. Ὁ σκοπός, ὃν ἐπιδιώκουσι κατὰ τὰ δύο πρῶτα ἔτη εἶνε ἀποκλειστικῶς ἡ ἐξάσκησις τοῦ λάρυγγος καὶ τῶν ὤτων. Ὅσον δ' ἀφορᾷ τὰς ἀπαιτούσας τέχνην ᾠδικὰς ἀσκήσεις, ἀφίνονται αὗται εἰς τὰς μεγαλειτέρας τάξεις.

Διδάσκαλός τις μοὶ ἔλεγεν· «Ἐὰν μαθητής τις κατὰ τὸ τέλος τοῦ πρώτου ἔτους δύναται νὰ ψάλλῃ ὅπως ἐγὼ τῷ ὑποδείξω φθόγγον τινά, τοῦτο ἀρκεῖ· ἡ διδασκαλία μου ἐγένετο ἐπιτυχής.

Mannheim-Strup-Horblin.

(Ἕπεται συνέχεια).

ΗΘΙΚΗ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑ

Τάξις Ε' καὶ Ϛ'.

Πρόγραμμα[1]. Καθήκοντα τέκνων πρὸς τοὺς γονεῖς·

(Θὰ ὑποδειχθῶσιν, ἐν συγκρίσει πρὸς τὰς ληφθείσας ὑπ' αὐτῶν εὐεργεσίας). Ἡ υἱϊκὴ ἀγάπη. Ὑπακοή, (ἑκουσία καὶ ἀβίαστος).— Ὑπακοὴ κατὰ τὴν παιδικήν, ἐφηβικὴν καὶ νεανικὴν ἡλικίαν.— Ἡ προθυμία εἰς τὸ νὰ εὐχαριστῶμεν τοὺς γονεῖς.—Τὸ σέβας, (ὁ παῖς οὐδέποτε πρέπει νὰ καθίσταται αὐτεπάγγελτος δικαστὴς τῆς συμπεριφορᾶς τῶν γονέων).— Ἡ εὐγνωμοσύνη.—(Ὀφείλει νὰ εἶνε λεπτή).— Ἡ στοργή.— Σεβασμὸς τῶν τελευταίων θελήσεων τῶν γονέων ἡμῶν. — Ὑποχρέωσις νὰ διατηρῶμεν εὐλαβῶς τὴν μνήμην αὐτῶν.—Μνημόσυνα.—Καθήκοντα πρὸς τοὺς πάππους.—Τὸ πνεῦμα τῆς οἰκογενείας.

Τάξις Γ' καὶ Δ'.

Τὰ αὐτά. Ἡ πρὸς τοὺς γονεῖς ἀγάπη εἶνε ἡ πρώτη μετὰ τὸν Θεόν, ἡ ὑψίστη καὶ ἡ γλυκυτάτη.— Ὁ παῖς ὀφείλει μέγαν σεβασμὸν πρὸς τοὺς γονεῖς. Ὁ σεβασμὸς εἶνε καθῆκον ἀπαραίτητον καθ' ὅλον τὸν βίον. — Ἡ εὐγνωμοσύνη εἶνε στενώτατα συνδεδεμένη πρὸς τὴν ἀγάπην.— Ἡ ἀχαριστία εἶνε ἔγκλημα.— Ἔνδειξις τῆς εὐγνωμοσύνης διὰ τῶν ἔργων (κατὰ τὸν χρόνον ἰδίᾳ τῆς ἀσθενείας, τοῦ γήρατος, τῆς στερήσεως, τῆς συμφορᾶς. Χαρακτηρισμὸς τῆς ἀληθοῦς ὑπακοῆς).

Σημ. Ταῦτα πάντα διὰ διηγημάτων καὶ ζωηρῶν παραδειγμάτων θὰ ὑποδειχθῶσι· θὰ ἐξάγωνται δὲ ὡς συμπεράσματα ὑπὸ τῶν μαθητῶν. Καθαρίζετε ἐκ τῶν περιττῶν τὸ πρόγραμμα, εἰς ὃ πλεῖστα τοιαῦτα δυστυχῶς ὑπάρχουσι. Ρίπτετε ταῦτα εἰς τὴν θάλασσαν παρέχοντες τροφὴν θρεπτικὴν καὶ ὑγιᾶ εἰς τοὺς παῖδας. Ἐχάθημεν· τὰ ἐγκλήματα ἐπλεόνασαν, διότι τὰ σχολεῖα ἡμῶν σχεδὸν δὲν εἶνε μορφωτικὰ χαρακτῆρος. Διδάσκετε μετὰ ζήλου πρὸ παντὸς τὸ θρησκευτικὸν καὶ ἱστορικὸν μάθημα· συζητεῖτε μετὰ τῶν κ. Ἐπιθεωρητῶν δι' ὅλα αὐτὰ καὶ τότε θὰ πεισθῆτε μεθ' ἡμῶν ὅτι *δὲν ἔχομεν σχολεῖα*· μὴ χάνητε καιρὸν εἰς ἀνούσια διηγήματα καὶ περιγραφάς.

Τάξις ἀνωτέρα. Οἰδίπους ἐπὶ Κολωνῷ. Κάμετε μικρὰν εἰσαγωγὴν εἰς τὸν Οἰδίποδα· φέρετε αὐτὸν ὡς παράδειγμα δι' οὗ τιμωρεῖ ὁ Θεὸς τοὺς παραβάτας, καίπερ ἐν ἀγνοίᾳ τοῦτο πράξοντος τοῦ Οἰδίποδος, τὴν δὲ Ἀντιγόνην ὡς πρότυπον πιστῆς θυγατρός. Εἰσάγετε αὐτοὺς ἐνωρὶς εἰς τὴν γραμματολογίαν, ἥτις ἀρέσκει εἰς τοὺς παῖδας· παρουσιάσατε αὐτὸ τὸ κείμενον τοῦ Σοφοκλέους καὶ θέσατέ τινα νὰ ἀναγνώσῃ τοὺς πρώτους στίχους παριστῶντες αὐτοὺς εὐκόλους. Εἴς τι χωρίον τῆς Μακεδονίας ἐγνωρίσαμεν γεωργόν τινα ἠπειρώτην, ὅστις ἔφερε μαζῆ του πάντοτε τὸν Ὅμηρον· ἐγνώριζε στοιχεῖα ὁλόκληρα τῆς Ἰλιάδος. Ἡμεῖς τὸν ἐξελάβομεν ὡς τελειόφοιτον τοῦ Γυμνασίου· μετ' ἐκπλήξεως ὅμως ἐρωτήσαντες αὐτὸν ἐμάθομεν ὅτι ἐτελείωσε τὸ δημοτικὸν μόνον σχολεῖον. Ἐπειδὴ ὅμως ὁ διδάσκαλος τοῦ χωρίου, ὅστις ἐκάθητο παρ' αὐτοῦ, ἠγάπα νὰ ἀναγινώσκῃ τὸν Ὅμηρον ἐνέβαλε τὸν ἔρωτα τοῦτον καὶ εἰς τὸν χωρικὸν γεωργόν, ὅστις ἀγοράσας Ἰλιάδα ἤρχισε σιγὰ σιγὰ μὲ ἐπιμονὴν καθ' ἣν ὥραν ἔβοσκε τοὺς βοῦς του νὰ μελετᾷ καὶ νὰ ἀποστηθίζῃ πολλὰ ἅτινα ἐκ τῆς ἐννοίας ἠγνόει. Ἐννοεῖται ὅτι ἐπίκουρος προσήρχετο καὶ ὁ διδάσκαλος. Τοῦτο δύνασθε νὰ τὸ διηγηθῆτε καὶ εἰς τοὺς μαθητάς.

Ἡ ἀνάγνωσις ἄνευ συντάξεως καὶ ἄνευ σχολαστικῶν ἑρμηνειῶν.—Τέκνον τυφλοῦ γέροντος Ἀντιγόνη, τίνας χώρας ἀφίγμεθα—ἀφικνοῦμαι τώρα—φθάνω ἀφικνούμην—ἀφικόμην (ἄφιξις)· ἀφῖγμαι ἔχω φθάσει ἔφθασα κλπ. Ὀλίγοι στίχοι θὰ ἀναγνώσητε.

1 Ἐπιμένομεν καὶ θὰ ἐπιμείνωμεν δημοσιεύοντες τὰ κυριώτερα τῆς ἠθικῆς διδασκαλίας διὰ λόγους οὓς ἀνεπτύξαμεν, λυπούμεθα, διότι δὲν ἔχομεν χῶρον ἐπαρκῆ πρὸς ἀνάπτυξιν περισσοτέραν.

Κάμετε εἰσαγωγὴν μικρὰν καὶ εἰς τὴν Μερόπην καὶ ἂς ἀποστηθίσωσι τὸ ὡραῖον τοῦτο μέρος.

Μερ. Ἔχεις μητέρα ξένε;
Αἰπ. Ἔχω ἄνασσα
Μερ. Καὶ ζῇ ἀκόμ' ἡ μήτηρ σου;
Αἰπ. Ζῇ ἄνασσα
Μερ. Εἰπέ μοι, ξένε, σ' ἀγαπᾷ, τὴν ἀγαπᾷς;
Αἰπ. Ναί μ' ἀγαπᾷ, τὸ βλέπω τὸ αἰσθάνομαι
Κ' ἐγώ—Ὦ! ἂν ἐγὼ Θεοί, τὴν ἀγαπῶ;
Διὰ τοὺς ὀφθαλμούς μου προσφιλέστερον
ὂν τῆς μητρός μου ταύτης καὶ γλυκύτερον
ὁ ἥλιος ἀκόμη δὲν ἐφώτισεν
ἐπὶ τοῦ κόσμου ἄνασσα. Ἡ θέα της
τόσον γλυκεῖα μ' εἶνε, τόσον προσφιλὴς
ὥστε πρὸς πάντα ἐὰν ἔμελλον τυφλὸς
νὰ γίνω, ἵνα βλέπω τὴν μητέρα μου,
τυφλὸς νὰ εἶμαι ἐδεχόμην πάντοτε
καὶ πρὸς τὸν κόσμον ὅλον τὸν ἐπίλοιπον
καὶ ὀφθαλμοὺς νὰ ἔχω μόνον διὰ τὴν μητέρα μου!
Μερ. Εὐδαίμον μῆτερ.

Ὀλίγα περὶ μεγάλου Ἀλεξάνδρου.—Περὶ τῆς ἐπιστολῆς, ἣν ὁ Ἀντίπατρος ἔπεμψε παραπονούμενος κατὰ τῆς μητρὸς τοῦ μεγ. Ἀλεξάνδρου.— Ἀπάντησις.— Ἀλλὰ λησμονεῖ ὁ Ἀντίπατρος ὅτι ἓν δάκρυ τῆς μητρός μου ἀρκεῖ νὰ σβέσῃ χιλιάδας τοιαύτας ἐπιστολάς.— Ὁ ἄσωτος υἱός.— Ἱστορία τοῦ Τωβὶτ καὶ Τωβίου.—Ρητά.— Ἡ πρώτη πρὸς τὸν πλησίον ἐντολή.—Τίμα τὸν πατέρα σου κλ. Εὐχαὶ γονέων στηρίζουσι θεμέλια οἴκων, κατάρα δὲ μητρὸς ἐκριζοῖ.

Γ. Δ.—Τὰ περὶ Τηλεμάχου.—Αἱ περὶ τοῦ πατρὸς φροντίδες του.—Ροβινσών.—Συμβουλεύθητε τὴν ἔκδοσιν τὴν μεγάλην τοῦ κ. Α. Φέξη τὴν νεωτάτην· Ἕκαστος διδάσκαλος ὀφείλει νὰ ἀναγνώσῃ αὐτήν.— Ποίημα ἡ Πέρδικα κλ.

Γ'.

ΓΛΩΣΣΙΚΑ

Κυκλ. α'.)—Γλωσσικαὶ ἀσκήσεις ἐπὶ τῶν ἠθῶν καὶ ἐθίμων τῶν ἑορτῶν, τῶν ἐργασιῶν, τῶν γονέων των, τῶν ἀγορῶν διαφόρων πραγμάτων ἐκ τῆς ἀγορᾶς.—Περιγραφὴ τῆς ἀγορᾶς.— Ἐργασίαι οἰκιακαὶ τῆς μητρός, τῆς ἀδελφῆς κλ. κατὰ τὰς ἡμέρας ταύτας.—Περιγραφὴ τῆς πίτας, τοῦ τρόπου καθ' ὃν αὕτη κατασκευάζεται, τῆς βασιλοπίτης, τῶν δώρων τὰ ὁποῖα ἀγοράζουσι, τῶν ὀπωρικῶν· ἀκριβὴς ὀνομασία αὐτῶν καὶ τῶν διαφόρων λαχανικῶν κλ.—Τὰ περὶ Ἐκκλησίας καὶ λειτουργίας· πότε πηγαίνομεν τὴν ἡμέραν τῶν Χριστουγέννων εἰς τὴν Ἐκκλησίαν. —Διὰ τί.— Ὁμιλοῦντες περὶ θρησκευτικῶν πραγμάτων διδάσκετε ταῦτα πάντοτε μετὰ μεγάλης καὶ ἀσαλεύτου πεποιθήσεως καὶ εὐλαβείας· ἀλλοίμονον εἰς τὸ σχολεῖον ἐκεῖνο, εἰς ὃ διδάσκει διδάσκαλος στερούμενος τοιούτων ἀρετῶν· ἡ θρησκεία δὲν διδάσκεται διὰ τῆς ξηρᾶς καὶ ὀχληροτάτης ἄλλως ἀκατανοήτου διὰ μικροὺς παῖδας κατηχήσεως· πρέπει δι' ἔργων νὰ δεικνύηται.

Κυκλ. β'.—Πρόγραμμα.—Οὐδέτερα.— Ὁ ἑνικ. καὶ ὁ πληθυντ.— Ἀσκήσεις κλ.

1. *Οὐδετέρα.*—Τὸ παιδάκι, τὸ ἀγοράκι, τὸ κορυτσάκι, τὸ σκυλάκι, τὸ γατάκι, τὸ γαϊδουράκι, τὸ ἀλογάκι, τὸ ὀρνιθάκι, τὸ παπάκι, τὸ χελιδόνι, τὸ ἀηδόνι, τὸ μυρμηκάκι, τὸ προβατάκι, τὸ βῶδι, τὸ βουβάλι, τὸ ἀρνάκι, τὸ ψαράκι κλ.

2. Τὰ αὐτὰ εἰς τὸν πληθυντικόν.—Τὰ πουλάκια, τὰ σκυλάκια κλ.

3. Σχηματισμὸς φράσεων—Τὸ γατάκι μου . . . (εἶνε κακόν). Τὸ γαϊδουράκι μου ... (τρώγει χόρτα). Τὸ χελιδόνι . . . (φεύγει τὸν χειμῶνα).

4. Ἀσκήσεις.—Τὸ . . . κολυμβᾷ μέσα εἰς τὴν θάλασσαν. Τὸ. . . εὑρίσκεται εἰς τὸ κλωβί. Τὸ. . . γαυγίζει. Τὸ . . . μιαουλίζει. Τὸ . . . τρέχει ζωηρά. Τὸ . . . πηγαίνει εἰς τὸ σχολεῖον.

Σκυλάκι.—Πουλάκι.—Ψαράκι.—Παιδάκι.—Ἀλογάκι.—Γατάκι.

Σημ. Τὸ τοιοῦτον εἶδος τῶν ἀσκήσεων ἂς δίδηται συχνάκις. Εἰς τὸ 3 τῇ βοηθείᾳ τοῦ διδασκάλου θὰ σχηματίζωσι προτάσεις. Εἰς τὸ 4 θὰ δίδηται ἡ ἄσκησις κατ' ἰδίαν· ἀντιγράφων ὁ παῖς τὸ ἀνωτέρω γύμνασμα θὰ τοποθετήσῃ τὰς καταλλήλους λέξεις, αἵτινες τίθενται ἀτάκτως κάτωθεν ἀπὸ σκοποῦ· τοῦτο δὲ γίνεται διότι εἰς τὴν ὀρθογραφίαν δὲν εἶνε εἰσέτι ἠσκημένοι οἱ παῖδες καὶ ἂν ὑποτεθῇ ὅτι δύνανται νὰ εὕρωσιν αὐτάς.

5. *Κλίσις ἔγγραφος.* — Ἔπαιξα μὲ τὸ σκυλάκι μου.— Ἐφόρτωσα τὸ γαϊδουράκι μου.— Ἐξύλισα τὸ γατάκι μου. — Ἐθώπευσα (ἐχάϊδευσα) τὸ σκυλάκι μου.— Ἐπότισα τὸ πουλάκι μου κλ.

6. *Διορθώσεις.*—Χθὲς τὸ βράδυ ὁ ἀδελφός μου (ἐπότισα) τὸ ἄλογον.—Τὰ πρόβατα (ἐβόσκησεν) εἰς τὸ λειβάδι.— Ὁ ὄνος (ἔπεσαν καὶ ἐκτύπησαν).

7). *Ὀρθογραφικὸν γύμνασμα.*—Ἔχω ἓν γατάκι· τὸ γατάκι μου τρέχει καὶ ἐγὼ τρέχω κατόπιν του. Πρωὶ πρωὶ ἡ ἀδελφή μου ἐπότισε τὸ γαϊδουράκι μας. Ὁ ἀδελφός μου ἐφόρτωσεν εἰς τὸ ἀλογάκι λαχανικά. Ἡ θεία μου ἔχει ἓν πουλάκι, δύο ὀρνιθάκια καὶ δύο γατάκια. Ἐγὼ ἀγαπῶ πολὺ τὰ πουλάκια, τὰ χελιδονάκια, τὰ ἀηδονάκια, τὰ παπάκια.

Κύκλος Γ'.—Πρόγραμμα.—Λεξιλόγιον, συμπλήρωσις ὀνομάτων τεχνιτῶν, ἐπιστημόνων κλ.— Μερικὸς ὁρισμὸς τοῦ ὀνόματος.—Διάκρισις γένους.— Κύρια ὀνόματα τριτόκλιτα.—Οἱ τρεῖς πρῶτοι χρόνοι τῶν ὁμαλῶν ρημάτων καὶ κυρίως εἰς ωνω.— Ἀσκήσεις.—Εὑρέσεις.—Συμπληρώσεις.— Ὀρθογραφικὰ γυμνάσματα κλ,

1. Ἱματιοπώλης —ἱματιοκάπηλος—βιβλιοκάπηλος—λυχνοπώλης —σανοπώλης—ψηκτροπώλης—ψηκτροποιὸς (ψήκρα-βούρτσα)—καλαθοποιὸς—ἐπιπλοποιός.—Κεραμεύς.— Ἡνιοποιὸς (σαράτσης· ἐφίππιον

σέλλα καὶ σελλοποιός). —Οἰκοδόμος.—Κοσμηματοπώλης.—Μυρεψὸς (μυροποιός). — Μυροπώλης.—Κιβωτοποιός.

2. *Ἐπαγγέλματα.* — Ξενοδόχος.—Πανδοχεύς.—Μάγειρος.—Καφφεπώλης (καφφετζῆς).—Οἰνοπώλης. Ποτοπώλης.—Ψιαθοποιός.— Ὀργανοποιὸς κλ. —Δικηγόρος.— Ἰατρός.— Ὀφθαλμοϊατρός.—Ζωϊατρος.—Διδάσκαλος.—Καθηγητής.— Ἱερεύς.— Ἀρχιερεύς.—Διάκονος. — Ψάλτης.— Ἱεροκῆρυξ.— Ἀναγνώστης. — Ἐργάτης.—Στρατιώτης κλ. (Ἕπεται συνέχεια).

Σημ. Ἐὰν ἡ διδασκαλία τοῦ γλωσσικοῦ μαθήματος γίνηται ἐπιτυχῆς, συμπληροῖ πάντα τὰ λοιπὰ μαθήματα· ἃς μὴ λησμονῇ ποτε ὁ διδάσκων τὰ γλωσσικὰ τὸ—χρόνου φείδου—τῶν ἀρχαίων καὶ ὁ χρόνος εἶνε χρῆμα τῶν Ἄγγλων. Ἕως πότε πρὸς Θεοῦ θὰ βασανίζωμεν τοὺς Ἑλληνόπαιδάς μας μὲ τὴν σχολαστικήν μας αὐτὴν διδασκαλίαν τῆς γραμματικῆς καὶ τὴν ἑρμηνείαν φράσεων καὶ λέξεων ἀκαταλλήλων διὰ μικροὺς παῖδας ; Ἐὰν τὸ σύστημα τοῦτο ἀκολουθήσωμεν εἰς τὸ γλωσσικὸν μάθημα εὐχερέστατα ὁ μαθητὴς δύναται νὰ ἀρχίσῃ νὰ ἐννοῇ καὶ τοὺς ἀρχαίους συγγραφεῖς ὡς θὰ δείξωμεν, νὰ χειρίζηται δὲ καὶ τὸν κάλαμον ἀφόβως.

3. *Ὁρισμός.*—Ὁ διδάσκαλος διδάσκει.—Τίς διδάσκει ; Ὁ διδάσκαλος.—Εἶνε πρόσωπον. Ὅσαι λέξεις φανερώνουσι πρόσωπα, λέγονται ὀνόματα οὐσιαστικά.

Γράψον ἐπὶ τοῦ πίνακος· Ὁ διδάσκαλος εἶνε ὄνομα οὐσιαστικόν, διότι φανερώνει πρόσωπον.

Ἂς συμπληρώσῃ καθ' ὅμοιον τρόπον ὁ μαθητής.

Ὁ πεταλωτὴς πεταλώνει. Ὁ πεταλωτὴς . . .

Ὁ ἰατρὸς ἰατρεύει. Ὁ ἰατρὸς... Ὁ λεπτουργὸς κλ.

4. Δίδαξον καθ' ὅμοιον τρόπον καὶ τὰ κυριώτερα ζῷα.

5. Οἱδέτερα τὰ ἀνωτέρω μὲ ποικίλας ἀσκήσεις, οἵας ὑπεδείξαμεν κατὰ τὰ προηγούμενα φύλλα.

5. Εὕρεσις ρημάτων εἰς ωνω. Χάριν περιεργίας παραθέτομεν ἐνταῦθα τὰ ρήματα ἅτινα, περισυνελέξαμεν ἄλλοτε ἐκ μαθητῶν τῆς Γ'. τάξεως τοῦ δημοτ. σχολείου.

Ζυμώνω τὸν ἄρτον—ὁ ἀρτοπώλης ζυμώνει. Τὸ ρῆμα ζυμώνω τελειώνει εἰς ωνω—τὶς θὰ μοὶ εὕρῃ ὅμοια.—Τελειώνω— λαβώνω— καρφώνω—λυώνω— Παγώνω —ξεσπαθώνω—μυρώνω—κρυώνω— γλυτώνω—κλειδώνω—γαζώνω— σκοτώνω— καμαρώνω— σιδηρώνω —ἁπλώνω—χώνω—ξεχώνω—ζαρώνω—πληγώνω—ριγώνω—τυπώνω—τρυπώνω—ἐξαπλώνω— στεφανώνω—καρμαρώνω— τεντώνω—βαλσαμώνω—στραβώνω—φυτρώνω—βερνικώνω— φαρμακώνω—σαμαρώνω —φουσκώνω—κουμβώνω—σταυρώνω—στυλώνω κλ.

7. Ἀσκήσεις ἐπ' αὐτῶν. Νὰ γραφῶσιν ὅλα εἰς τὸ α'. πληθυντ. ομεν. Εἰς τὸ β'. ενικόν. Εἰς τὸν γ'. πληθυντ. καὶ δ' ενικ. κλ. (Ἕπεται συνέχεια).

Γ'.

ΑΡΙΘΜΗΤΙΚΗ

ΤΑΞΙΣ Γ'.

(Συνέχεια τοῦ προηγουμένου φυλλαδίου).

2. Πρόσθεσις ἀπὸ στόματος τῆς αὐτῆς σειρᾶς.

α') Πρόβλημα. Ποιμὴν τις ἔχει 100 πρόβατα καὶ ἀγοράζει ἄλλα 100 πόσα ἔχει ;

β') Τρία τάγματα στρατιωτῶν γυμνάζονται· ἕκαστον περιλαμβάνει ἀνὰ 100· πόσοι εἶνε ὅλοι οἱ στρατιῶται ;

γ') Χαρτοπώλης τις ἔχει τρία κυτία πέννας· ἕκαστον περιέχει ἀνὰ 200 πέννας· πόσαι εἶνε ὅλαι αἱ γραφῖδες ;

δ') 300+200 γραφ.= 600+100 γραφ.= 300+400 γραφ.= 500+200 γραφ.=

ε') 300+200 στρατ.= 300+400 στρατ.= 400+300 στρ.= 300+500 στρ.= 300+600 στρ.=

ϛ') 400+100 κάμηλ ι = 400+200 κάμ.= 400+400 κάμ.= 400+300 κ.= 400+500 κάμ.=

ζ') 500+100 σῦκα = 500+300 σῦκα = 500+400 σ.= 500+200 σ.=

η') 600+100 δραχμαὶ= 600+300 δραχ.= 600+200 δρ.=

θ') 700+200 ἀπίδια= 700+100 ἀπίδια= 800+100 ἀπ.=

ι') Ἀναθεώρησις. 600+200, 300+500, 200+700 400+300 κλ.

3. Ἀφαίρεσις τῆς αὐτῆς σειρᾶς καθ' ὅμοιον τρόπον.

α') Σανιδοποιὸς πριονίζων κατασκευάζει 500 σανίδια· πωλεῖ τὰ 500—τὰ 300—τὰ 200.

β') Ὀπωροπώλης ἔχει 900 πορτοκαλια· πωλεῖ τὰ 100,—300,—200,—400.

γ') Σειραὶ ἀφαιρέσεως. 900—100 κλ. 900—200 κλ. 900—300 κλ. 900—500 κλ. 900—400 κλ. 900—600 900—700 900—800 900—900.

δ') Καὶ ἀναμίξεις 400 — 300 600 — 300 700—400.

ε') Προβλήματα καθ' ὅμοιον πρὸς τὸν ἀνωτέρω τρόπον.

4. Πρόσθεσις καὶ ἀφαίρεσις τῶν ἀνωτέρω.

α') Συνδυασμὸς τῆς προσθέσεως καὶ ἀφαιρέσεως· 300—200+100 400+500—200 800—500+400 κλ.

β') Προβλήματα. Ἀρτοπώλης τις ψήνει κατ' ἀρχὰς 300 ἄρτους, εἶτα 500 πωλεῖ τοὺς 700 πόσοι ἄρτοι τοῦ ἔμειναν ;

Ὁμ. Ἐργοστασιάρχης καὶ ὑφάσματα.=Βιβλιοπώλης καὶ βιβλία.— Ὑελοπώλης καὶ ὕελοι.

Ὁδηγ. Ζητεῖτε ὅμοια καὶ παρὰ τῶν μαθητῶν· δίδετε μικρὰν ἐργασίαν κατ' ἰδίαν.

ΟΙΚΙΑΚΗ ΟΙΚΟΝΟΜΙΑ

Τῆς εὐημερίας οἱ δύο οὐσιώδεις παράγοντες εἶνε ἡ ἐργασία καὶ ἡ οἰκονομία. Ὁ μικρὰ μὲν κερδίζων, ἀλλὰ καὶ μετὰ περισκέψεως δαπανῶν αὐτά, εἶνε πλουσιώτερος τοῦ πολλὰ μὲν καρπουμένου ἐκ τῆς ἐργασίας, ἀλλὰ σπαταλοῦ ὄντος. Διογένης ὁ Σινωπεὺς συναντήσας ποτὲ νέον, ὅστις ἐκ τῆς ἀσωτίας πᾶσαν αὐτοῦ τὴν περιουσίαν καταναλώσας ἔτρωγεν ἐλαίας μόνον, εἶπεν εἰς αὐτόν· « Ἐὰν τοιουτοτρόπως ἐγευμάτιζες, δὲν θὰ ἐδείπνεις νῦν οὕτω».

Τὴν ἀξίαν τῶν δύο ἀρετῶν, ἐὰν κατενοοῦμεν πρὸ πολλοῦ, ἔπρεπε νὰ ρυθμίσωμεν τὸ ὅλον ἡμῶν πρῶτον σχολεῖον ἐπὶ τῇ βάσει τῶν ἀρετῶν τούτων, ὅπως ἔπραξαν σήμερον τὰ σοφὰ ἔθνη· ἀλλ' ἡμεῖς, ὡς τὰ πράγματα αὐτὰ δεικνύουσιν, οὐ μόνον οὐδόλως ἐθεραπεύσαμεν ταύτας εἰς τὰ σχολεῖα ἡμῶν, ἀλλὰ τοὐναντίον λεληθότως ὑπελθάψαμεν τὰς ἀντιθέτους τούτων.

Ἡ οἰκιακὴ οἰκονομία εἰς τὰ πεπολιτισμένα κράτη θεωρεῖται σήμερον ὡς ἐπιστήμη καὶ τέχνη, δι' αὐτὸ καὶ διδάσκεται καὶ ἐξασκεῖται. Καὶ εἰς μὲν τὰς μικροτέρας τάξεις δὲν ἀποτελεῖ ἴδιον μάθημα, ἀλλὰ σπέρματά τινα τῆδε κακε σε διὰ τῶν καλῶν διηγημάτιων καὶ πρακτικῶν προβλημάτων ἰδίᾳ ῥίπτονται· εἶτα δὲ συστηματοποιοῦνται ταῦτα πάντα καὶ ἀποτελοῦσιν ἴδιον μάθημα εἰς τὰς ἀνωτέρας πρὸ πάντων τῶν Παρθεναγωγείων τάξεις (ϛ', ζ'.)

Ἡ «Παιδεία» ἐπιθυμοῦσα νὰ ὑποβοηθήσῃ τὰς κυρίας Παρθεναγωγοὺς καὶ εἰς τὸ μάθημα τοῦτο, νὰ κρατῇ δὲ καὶ τοὺς ἀναγνώστας αὐτῆς ἐνημέρους τῶν εὐρωπαϊκῶν σχολείων, μὲ ὅλον τὸ στενὸν τοῦ χώρου, θὰ ἀναπτύσσῃ ἐνίοτε καὶ τοῦτο δημοσιεύουσα τὸ μηνιαῖον κυρίως πρόγραμμα, ὅπερ ἔχουσιν ὑπ' ὄψει τὰ εὐρωπαϊκὰ παρθεναγωγεῖα.

Πρόγραμμα κατὰ τοὺς πρώτους μῆνας

Ὁρισμὸς τῆς οἰκιακῆς οἰκονομίας.—Προσόντα καλῆς οἰκοδεσποίνης.—Προϋπολογισμὸς ἐσόδων καὶ ἐξόδων.—Στοιχειώδης καταστιχογραφία.—Ἡμερολογιακὸν ἡμερησίων ἐξόδων.—Βιβλιάριον πλύσεως, βιβλιάριον ἀγορῶν κλ.—Δαπάναι ἀπαραίτητοι· δαπάναι ἀνωφελεῖς ἢ καὶ ἐπικίνδυνοι.—Καταγραφὴ τῶν σκευῶν καὶ ἐπίπλων.—Ἐκμίσθωσις οἰκίας· ἐκμίσθωμα· ἀσφάλιστρα (πυρκαϊά, πλήμμυρα, ζωή).—Ἀποταμιεύσεις.

ΠΟΙΚΙΛΑ

Ἑλβετία. — Κατὰ τὴν 13, 14 καὶ 15 τοῦ παρελθόντος Ἰουλίου ἐν τῇ Γενεύῃ τῆς μικρᾶς ταύτης χώρας τῶν γραμμάτων, μέγα διδασκαλικὸν συνέδριον ἐγένετο. Τὸ πρῶτον ἤδη συνέρρευσε τόσος διδασκαλικὸς κόσμος ἀνεξαρτήτως τῆς ἐθνικότητος καὶ τῆς θρησκείας, ἰδίᾳ ἐκ Γάλλων καὶ Γερμανῶν ἀποτελούμενος. Διδάσκαλοι πλέον τῶν 1,700 ὑπακούσαντες εἰς τὴν πρόσκλησιν τοῦ προέδρου αὐτῶν συνῆλθον. Τὸ πρῶτον παιδαγωγικὸν θέμα, ὅπερ ἐτέθη εἰς τὴν ἡμερησίαν διάταξιν ἦτο τὸ ἑξῆς : *Ἡ διδασκαλία μορφωτικὴ* (der erziehende Unterricht). Τὸ θέμα τοῦτο δὶς καθηγηταὶ ἀνέπτυξαν· γαλλιστὶ μὲν ὁ κ. Guex, διευθυντὴς τοῦ διδασκαλείου Lausanne, γερμανιστὶ δὲ ὁ κ. Stucki, καθηγητὴς τοῦ διδασκαλείου τῆς Βέρνης. Ἀμφότεροι κατέληξαν εἰς τὸ συμπέρασμα ὅτι —ἡ διδασκαλία εἶνε μέρος τῆς ἀνατροφῆς καὶ ὅτι διδασκαλία μὴ οὖσα μορφωτικὴ χαρακτῆρος ἀνάγκη νὰ ἀποκλείηται ἐκ τοῦ σχολείου (καὶ ἐὰν ἐπεσκέπτοντο τὰ ἡμέτερα σχολεῖα καὶ ἔρριπτον καὶ βλέμμα τι καὶ ἐπὶ τῶν βιβλίων ἡμῶν).

Γερμανία.— Ἡ παιδαγωγικὴ ἐφημερὶς «Padagogische Zeitung» ἡ ἐκδιδομένη ὑπὸ τοῦ συλλόγου τῶν ἐν Βερολίνῳ διδασκάλων (Berniner Leherverein) περὶ οὗ ἐν ἐκτάσει εἰς τὸ προσεχὲς φύλλον θὰ πραγματευθῶμεν, διότι ὡς λίαν ἄσμενοι ἠκούσαμεν πρόκειται νὰ ἀνασυσταθῇ καὶ ὁ ἡμέτερος ἐνταῦθα διδασκαλικὸς σύλλογος) δηλοῖ ὅτι ὁ μισθὸς τῶν διδασκάλων 900 μάρκαι εἶνε ἀνεπαρκής· ἀγγέλλεται ὡς ἐκ τούτου ὅτι νέον μελετᾶται περὶ τούτου νομοσχέδιον.

Γαλλία.—Πανταχόθεν ἀγγέλλεται ὁ ἐν ταῖς ἐπιστήμαις καὶ τοῖς γράμμασι θρίαμβος τοῦ ὡραίου φύλλου. Ἡ ἐπὶ τῶν πτυχίων ἐπιτροπεία τῆς ἐποπτείας τῶν δημοτικῶν σχολείων καὶ τῆς διευθύνσεως διδασκαλείων, εἰς τὴν τελευταίαν σύνοδον ἐξέφρασε τὴν ἐπιθυμίαν, ὅπως εἰς τὸν κατάλογον τῶν πρὸς ἑρμηνείαν συγγραφέων, περιλαμβάνωνται καὶ σελίδες τινὲς εἰλημμέναι ἐκ τῶν ἀρχαίων συγγραφέων, καὶ ἀναφερόμεναι εἰς τὴν παιδαγωγίαν. Ἡ Mlle Saffroy ἐνασχοληθεῖσα εἰς τὴν μελέτην τῶν ἀρχαίων συνέλεξε καὶ ὑπὸ τὸν τίτλον «Οἱ συγγραφεῖς παιδαγωγοὶ τῆς ἀρχαιότητος» ἀποσπάσματα τῶν Ἑλλήνων καὶ Ρωμαίων καὶ μὲ ἀξιόλογον εἰσαγωγήν, ἣν προσεχῶς θὰ μεταδώσωμεν εἰς τοὺς ἀναγνώστας ἡμῶν, ἐξέδωκε. Τί λέγουσιν οἱ ἡμέτεροι λόγιοι Ἕλληνες καὶ Ἑλληνίδες οἱ ἀδιαφοροῦντες περὶ τὴν γλῶσσαν τῶν πατέρων των, δὲν πρέπει νὰ ἐρυθριῶμεν διὰ τοῦτο, διότι περιφρονοῦντες μὲν τὴν γλῶσσαν ἡμῶν, ἣν ἄλλοι ξένοι ἐκμεταλλεύονται, ξένα δὲ νὰ ψελλίζωμεν ἐπιθυμοῦμεν ;

Ἀγγλία.— Ὑπὸ τοῦ W. Keatinge μετεφράσθη εἰς τὸ ἀγγλικὸν ἡ μεγάλη διδακτικὴ τοῦ Ἀμὼ Κομενίου (Didactica Magna), τοῦ ὁποίου τὰ ἔργα τόσον εὐνοοῦσι καὶ οἱ Ἄγγλοι καὶ οἱ Ἀμερικανοὶ καὶ οἱ Γερμανοί. Πρὸ τοῦ ἔργου πλήρης καὶ ἐκτενὴς προηγεῖται βιβλιογραφία τοῦ Κομενίου ἐξ ὅλων ὅσων μέχρι τοῦδε ἐδημοσιεύθησαν. Περὶ τοῦ ἔργου τοῦ Keatinge εὔφημον μνείαν ποιοῦσι τὰ παιδαγωγικὰ φύλλα.

— Λίαν ἄσμενοι ἠκούσαμεν ὅτι τὴν διεύθυνσιν τοῦ ἀνωτάτου Παρθεναγωγείου ἀνέλαβε ἡ πεπειραμένη, ἐγγράμματος καὶ γλωσσομαθὴς δεσποινὶς Μπουκουβάλα, ἥτις ἐμφορουμένη ὑπὸ πρακτικοῦ πνεύματος οὐκ ὀλίγον δύναται νὰ συντελέσῃ εἰς τὴν βελτίωσιν τῶν

τόσων κακῶς κειμένων εἰς τὸν ἐκπαιδευτικὸν κλάδον. Εἰς τὸ ἔργον τὸ τόσον μέγα ὅπερ ἀνέλαβεν ἡ δεσποινὶς Μπουκουβάλα θὰ προσέλθῃ οὐ μικρὸς ἀρωγός, καὶ ἡ «Παιδεία» ἥτις εὔχεται τῇ διακεκριμένῃ δεσποινίδι καρτερίαν καὶ εὐδοκίμησιν εἰς αὐτό.

* *
*

— Δὲν ἀμφιβάλλομεν ὅτι ὁ διακεκριμένος Ἐπιθεωρητὴς κ. Δ. Κουβελᾶς θὰ συγχωρήσῃ τὴν τόλμην μεθ' ἧς προέβημεν εἰς τὴν δημοσίευσιν τῆς ἐπιστολῆς του ἐν τῇ «Παιδείᾳ», ἣν πάνυ εὐμενῶς πρὸς ἡμᾶς ἀπηύθυνεν, ἐὰν λάβῃ ὑπ' ὄψει, ὅτι τοιαῦται ἐπιστολαὶ ἀποτελοῦσι πολύτιμα ἐχέγγυα τῆς ἐπιτυχίας τοῦ ἡμετέρου περιοδικοῦ. Πλείστας δὲ χάριτας ὀφείλει ἡ «Παιδεία» ἐπὶ τῇ τοιαύτῃ ὑποστηρίξει, ἣν καὶ δι' ἔργων καὶ διὰ λόγων ἀνέλαβεν ὁ κ. Ἐπιθ. Τεύχη ζητηθέντα ἐπέμψαμεν.

Ἐν Τρικάλλοις, τῇ 18ῃ Δεκεμβρίου 1896.

Ἀξιότιμε ἐκδότα τοῦ περιοδικοῦ «Παιδείας»,

Ἐγκλείστως ἀποστέλλω τὴν συνδρομήν μου εἰς τὸ παρ' ὑμῶν ἐκδιδόμενον παιδαγωγικὸν περιοδικόν, οὗ διεξελθὼν τὰ μέχρι τοῦδε ἐκδοθέντα τεύχη μετὰ πολλῆς εὐχαριστήσεως εἶδον ὅτι ἐκπληροῖ ἄριστα τὸν προορισμόν του. Διὸ ὀφείλομεν πάντες οἱ ἁρμόδιοι νὰ συντελέσωμεν ὑπὲρ τῆς εὐρυτέρας αὐτοῦ διαδόσεως παρὰ τοῖς λειτουργοῖς τῆς δημοτικῆς ἐκπαιδεύσεως. Εὐτυχῶς καὶ ἐν τῷ νομῷ Τρικκάλων ὑπάρχουσι δημοδιδάσκαλοι φιλόμουσοι καὶ ζηλωταί, οἵτινες θὰ ἀναγνωρίσωσι τὴν χρησιμότητα τοῦ ὑμετέρου περιοδικοῦ καὶ θὰ ἐγγραφῶσι συνδρομηταί. Ὅθεν πέμψατέ μοι περὶ τὰ 20 τεύχη τοῦ τελευταίου ἀριθμοῦ, ὅπως ἀποστείλω αὐτὰ εἰς τὰ κυριώτερα κέντρα καὶ συστήσω προσηκόντως τὸ ὑμέτερον ἔργον.

Εὔχομαι οἱ ὑπὲρ τῆς δημοτικῆς ἐκπαιδεύσεως μόχθοι ὑμῶν νὰ ἱκανοποιηθῶσι.

Διατελῶ μεθ' ὑπολήψεως

Δ. Κουβελᾶς

Νομαρχιακὸς ἐπιθεωρητής.

— Πλείστας ἐπιστολὰς ὑπὸ πολλῶν διδασκάλων ἐλάβομεν δι' ὧν παρακαλοῦσιν ἡμᾶς νὰ ἄρωμεν φωνὴν ὑπὲρ τοῦ τελευταίου νόμου τῆς δημοτ. παιδεύσεως οὗτινος βουλευταί τινες ἐπρότειναν ἐσχάτως τὴν κατάργησιν. Ἀλλὰ διὰ τοῦ νόμου τούτου τὰ σχολεῖα ἡμῶν τὰ δημοτικὰ ἐχώρησαν ἓν βῆμα πρὸς τὰ πρόσω, ἤξιζε δὲ ὁ νόμος ὑποστηρίξεως τοιαύτης, ἧς ἔτυχε παρὰ τοῦ σεβαστοῦ κ. Πρωθυπουργοῦ.

— Ἀπὸ τῶν προσεχῶν φυλλαδίων ἐν ἐκτάσει θὰ ἀρχίσωμεν νὰ διαπραγματευώμεθα τὰς φυσικὰς καὶ ἐφηρμοσμένας ἐπιστήμας.

— Ἀγγέλλεται ἡ ἔκδοσις βιβλίου παιδαγωγικοῦ ὑπὸ τοῦ κ. Ἠλ. Δασσαρήτου καθηγητοῦ τοῦ ἀρσακείου Πατρῶν ἐπιγραφομένου «Περὶ τῶν σχολειακῶν παιδαγωγικῶν τιμωριῶν» τιμ. 1,50 δρ. Ἐγγράφονται καὶ παρ' ἡμῖν συνδρομηταί. Τοιούτου εἴδους βιβλία καλὸν εἶνε νὰ ὑποστηρίζωνται καὶ ὑπὸ τῶν γονέων, ἰδίως ὅμως ὑπὸ τῶν διδασκάλων.

ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

Ἐξεδόθη τὸ ὑπὸ τοῦ συνεργάτου ὑμῶν κ. Σιμ. Βλαβιανοῦ ψυχαγωγικώτατον ἔργον Ὥραι καὶ ἡμέραι. Τὸ ἔργον αὐτοῦ ὁ κ. Βλαβιανὸς ἀφιεροῖ εἰς τὸν κ. Ραγκαβῆ, ὅστις ἀποδεχόμενος τοῦτο ἀπαντᾷ δι' ἐπιστολῆς πλήρους σοφῶν γνωμῶν καὶ συμβουλῶν· ἰδοὺ κατὰ λέξιν τινὲς ἐξ αὐτῶν. «Καλλιεργεῖτε ἀνενδότως τὰς λιπαρὰς προγονικὰς ἀρούρας, ἔχετε ἐγκόλπιον τὰς χρυσᾶς δέλτους τῶν μεγάλων τῆς ἀρχαιότητος πνευμάτων, διότι ἡ μετὰ αὐτῶν ἐξοικείωσις μεταρσιοῖ τὴν διάνοιαν πρὸς τὰς ὑψίστους σφαίρας τοῦ νοητοῦ, καὶ συνάμα διαπλάττει παρ' ἡμῖν ὕψος ἐπάξιον τοῦ ἐκτάγλου ἡμῶν παρελθόντος. Ἀντλεῖται δὲ ἀφειδῶς ἐκ τῶν ἀναγνωσμάτων ὑμῶν πᾶν τὸ τιμαλφὲς καὶ χρήσιμον, διότι ἡ θεσπισία ἡμῶν γλῶσσα τυγχάνει ἀνεξάντλητον χρυσωρυχεῖον καὶ οἱ θησαυροὶ αὐτῆς τοιοῦτοι, ὥστε δι ἀμφοτέρων τῶν χειρῶν ἀντλεῖ τὸ ἄπεφθον μέταλλον ὁ ἐκεῖ ἐργαζόμενος κλ.— Λαμπρὸν εἶνε τὸ περὶ Ὁμήρου κεφάλαιον.—Περὶ ἀγώνων τῶν ἀρχαίων Ἑλλήνων.—Τὸ πρωτότυπον διήγημα μὲ ρέουσαν γλῶσσαν.—Ἔρως πλατωνικὸς καὶ τόσα ἄλλα ὡραῖα ποιήματα. καὶ διηγήματα.—Ἀναγνώσατέ το πάντες.

Ὡσαύτως λίαν εὐμενῶς ἐστάλη τὸ γνωστὸν ἔργον τοῦ φίλου ἡμῶν κ Δ. Ι. Ὀλυμπίου καθηγητοῦ τοῦ ἐν Ἀθήναις διδασκ. «Τὸ παιδαγωγικὸν σχολεῖον» ἐκ τοῦ γερμανικοῦ τοῦ Γουσταύου Φραΐλιχ, ὅπερ ἀνετυπώθη, τῆς α' ἐκδόσωσε ἐξαντληθείσης. Συνιστῶμεν αὐτὸ θερμῶς τῆς φίλοις διδασκάλοις. Τιμᾶται δραχμῆς.

ΑΛΛΗΛΟΓΡΑΦΙΑ

Πύλον Θ. Κ. συνδρομήν σας ἐλάβομεν· εὐχαριστοῦμεν ἐπὶ τοῖς θερμοῖς συγχαρητηρίοις *διὰ τὸ λαμπρὸν καὶ πλῆρες ἀδαμάντων*, ὡς λέγετε, *ἔργον ἡμῶν*· παρακαλοῦμεν ὑμᾶς νὰ δεχθῆτε καὶ παρὰ τῆς «Παιδείας» ἐνθέρμους εὐχὰς πρὸς ἐπιτυχίαν τοῦ ὑψηλοῦ ἔργου, ὅπερ ἀνελάβετε. Μὴ λησμονεῖτε τὸν προορισμὸν ὑμῶν καὶ τὴν εὐθύνην, ἣν ὑπέχετε· ἁπλοποιεῖτε τὴν μέθοδον τῆς διδασκαλίας, ὅσον δύνασθε· προσπαθεῖτε νὰ καθιστᾶτε ἀγαπητὴν τὴν σχολὴν εἰς τοὺς παῖδας οὕτως, ὥστε νὰ μὴ αἰσθάνωνται τὸ καταθλιπτικὸν ἐκεῖνο, ὅπερ εἶνε σύνηθες δυστυχῶς παρ' ἡμῖν εἰσέτι. Πάντων σήμερον τὰ σχολεῖα εἰς τοῦτο τείνουσι.—Στενήμαχον Ν. Κ. συνδρομὴν καὶ ἐπιστολὰς ἐλάβομεν· νέους συνδρομητὰς ἐγγράψαντες ἀπεστείλαμεν φυλλάδια· εὐχαριστοῦμεν δι' ἐνεργείας σας. — Κὲρς Ρωσ. Ν. Π. ἐπιστολὴν καὶ ἔκθεσιν ἐλάβομεν· ἀπεστείλαμεν φύλλα· ἐλπίζομεν εἰς τὰ μέρη σας ἔνθα ἡ «Παιδεία» ἔχει μεγάλην ἀνάγκην διαδόσεως, νὰ τύχωμεν τοῦτο· ἐργάσθητε λοιπόν. Συνδρομαὶ ἐλήφθησαν παρὰ τοῦ ἐνταῦθα κ. Β. Κυρ. καὶ Μουρ. Δ. καὶ Ι. Θεοδ. Ὡσαύτως παρὰ Ζ. Δ διδασκαλίσσῶν τοῦ ιδ'. δημ. σχ. Μαρ. Διαμ. Διευθ. Ἑλ. Λεων. Ι, Μαρ Κωνστ. Καὶ τοὺς λοιποὺς συνδρομητὰς θὰ παρακαλέσωμεν καὶ αὖθις νὰ ἐπισπεύσωσι τὴν ἀποστολὴν τῆς μικρᾶς αὐτῶν συνδρομῆς, λαμβάνοντες ὑπ' ὄψει τὰς δαπάνας ἃς ὑφιστάμεθα.